

на младоженеца към дома на булката: “Ние със свирене вървиме, с кючеци. Зад нас вече са роднините. Повече жени идват” [М.М., с. 21]. Интервюираните стари музиканти определят репертоара си по време на шествието като “за играене”. Записаният музикален пример се изгражда като потпури от мелодиите на популярни етнопопесни. Въпреки че ги изпълняват най-старите зурнаджии, тези за които се твърди, че единствени владеят стария репертоар, мелодиите са нови – от последните 10-20 години. *Китката* включва инструментално третиране на две песни – *Чейнч*, популярна като *Бял мерцедес* на Нелина (станала хит в България през 1997 г.) и *Камъните падат* на орк. “Кристал” (станала хит в България и Югославия през 80-те години на XX век, но популярна и през 90-те). Наблюденията на терен потвърждават, че по време на шествието се свирят мелодии на популярни хитове, обикновено в размер 2/4, които се танцуват солово, предимно от жени, като *кючек*.

В дома на булката се извършва самото къносване. Покриват булката с червено було. Зурнаджиите започват да свирят “специалната песен за къна”. Турчеещите се я наричат *Къна гежеси* [С.М., с. 6]. Под съпровода на музиката булката и жените се въртят три пъти в стаята или на двора, след което жените я поставят да седне на украсен стол. Самото къносване се извършва без музикален съпровод. След като свършат да я къносват, зурнаджиите започват да свирят празнична музика – “почваме хората и да се веселят хората” [М.М., с. 22]. Въпреки че според информаторите мелодията *на къна* е една (“отделна песна”), на терен записахме пример, който се състои от две части с различно музикално съдържание (мелодично, ритмично).

В събота сватбеният обред продължава с посрещане на сватбарите в дома на момичето. Поканените гости се водят на сватбата със зурнаджийска музика. Зурнаджиите започват да обикалят селището в събота сутрин. С *байряци* и танци по пътя гостите пристигат в дома на булката. Този момент от сватбения обред интервюираните музиканти наричат *байраци*, пояснявайки “значи на сватба караш хора”. Както при *сюнета*, и на сватбата *байряците* са накичени с пари – подарък за домакините. Церемонията при *помаците* се води от обредно лице, наречено *байрактар*. При по-многолюдни сватби *байряците* продължават цял ден – от сутринта до късния следобед. Пристигат първо роднините от мъжката страна, после от женската, следват “чуждите” – приятели, съседи, съселяни. Щом пристигне в дома на булката, всяка група сядат на трапезата и се гощава, а след идването на следващата група – става и освобождава място за нея [А.М., с. 23-24]. Зурнаджийската музика през този ден маркира движението от периферията (различни махали и домове откъдето се взимат отделните *байраци*) към центъра (дома на булката). За разлика от християните българи, при които сватбена трапеза и танцуване са на едно място, при мюсюлманските общности от района в дома на булката, където е трапезата, не се свири и танцува.

През последните години навлиза практиката да се наема “друг оркестър за тънка музика”, който в отделни случаи свири отвън близо до трапезата, а обикновено – на площада, в центъра на селото, където се събират гостите на сватбата, за да играят *хора* и *кючеци* [А.С., с. 24]. Гоцеделчевски музиканти описват по следния начин редуването на зурнаджийска и оркестрова музика в съвременна сватба на “турчеещи се” от махалата: “Оркестъра свириме примерно на определено място в самата махала, където е сватбата, а пък сватбаря – нарежда си масите пред къщата. Той си е вече дал поканите на хората. И тия зурни слизат на едно място – има си определено място – там се събират тези, които са поканените, гостите, дааветчий по нашему. И оттам си тръгват